

Jaunjelgava 1800-1941. History of the Town and its Jewish Community by Victor Shatz

Bilingual edition in Latvian and English
 Available from Jaunjelgava Jewish memorial Society
 info@jews-jaunjelgava.lv

ebreju kapsētas teritoriju. Tad tajā auga daudz lielu lapu koku un zems pamežs. Rūpīgi apskatot vietu, izdevās atklāt akmeņu sētas atliekas (Att.18.5.). Tā bija pamanāmā ziema, jo vasarā to slēpa sakopļojusi augu valsts. Kāda vietējā iedzīvotāja tur parādīja vairākus vandaļu izpostītos kapus. Bedres bija diezgan svaigas, acīmredzot izraktas jau mūsu gadsimtā. Dažus gadus vēlāk kapsētas vietā mežs tika izcirts. Teritorija sāka aizaugt ar necaurejamiem briķņiem, kuru augstums 2021. gadā jau bija sasniedzis 4-5 metrus.

Ilgu laiku šķita, ka atrastā akmeņu grēda ir vienīgais, kas palicis no vecās kapsētas, un neko citu par to neizdosies uzzināt. Bet izrādījās, ka tāstā nebūt nav.

Autora kolekcijā atrod kapsētu atliekas, ko 1915. gada bija izgatavojušas priekš karavīriem (Att. 18.6.). Tolaik Vācijas iekarotā zemju atliekas, kā bija paredzēts, ka uz Vāciju. Teksts uz pastkartes kapsēta. Pirmais, kas nāc redzām šodien. Tomēr, nē jaunā kapsēta ir labi saglabā redzamajiem kapu pieminekļiem. Tad radās hipotēze, ka kapsēta. Mūsu argumenti p nājuma.

Augšējā fotoattēlā (Att. 18.4.) ar kazokādās apkaimē izgatavots ziema. Saule šaj austriem uz dienvidrietu, uz visu pieminekļu priekšpusi gaismas un ēnas sadalījums fasāde ir vēsta uz dienvidrietu neatbilst pieminekļu novietojumam priekšējās daļas ir vērstas uz rietumiem.

Otrs mūsu kolekcijas "Kaujas pozīcijas ebreju

Att.18.4. Vecās ebreju kapsētas atlieku izvietojums

Fig.18.4. Location of the Old Jewish Cemetery. Coordinates

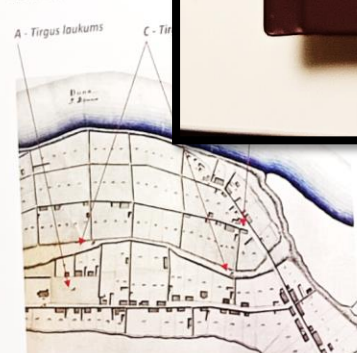

Fig. 9.1. Crossing price list. Year 1840

Par	Cen
Par zirgu, kas iejūgs tukšā zemiņu pājēģi	8
Par zirgu, kas iejūgs «karalīki» ar apvārtiem riteņiem	11
Par zirgu pāri, kas iejūgs kurbā, garos rātos, pājēģos ar drabim vai briķās	34
Par četriem vai sešiem zirgiem, kas iejūgs karotes	68
Par glājju	1
Par kļopu	1
Par birkavu (aptuveni 160 kg) pārņemamās preces	17
Par vīna vai alus mucas	28
Par oļķu (aptuveni 120 litri) vīna, eļļas u.c.	34
Par malķa,	
Par graudu	
Par sāls vai	

Att. 9.1. Pārceļtuves cenrādis. 1840. gads

Fig. 9.1. Crossing price list. Year 1840

Att.4.11. 1833. gada plāna fragments

Fig.4.11. Part of the plan of 1833

platums mainās, bet tās kontūru iesvitrojums plānā nozīmē, ka tā ir zemāka nekā kvartāli, kas atrodas uz ziemeļiem un dienvidiem no tās. Šī iezīme starp Brīvības un Jelgavas ielām pastāv vēl šodien. Daži pilsētas iedzīvotāji atceras arī tās kādreizējo nosaukumu - Cūkdauģava.

1833. gada plānā (Att.4.11.) papildus Tirgus laukumam un Tirgus ielai pirmo reizi parādās Rigas iela (ar apzīmējumu F). To, ka tā tika izmantota arī tirgus vajadzībām, uzzinām no 1863. gada publikācijas²⁴. Tad pilsētas uzņēmēji tika uzacīnāti uz konkurējošu pamata nomāt «pilsētas laukumu Cūkdauģavā Rigas ielā, kas piemērota tirdzniecības uzņēmumiem». Šim aprakstam atbilst Cūkdauģavas austrumu gals (un proti, Tirgus iela), rajonā, kur tā krustojas ar Rigas ielu.

Tādējādi dažādos laikos pilsētā pastāvēja Tirgus laukums, Tirgus iela un vēl viens laukums tirdzniecības uzņēmumiem Rigas ielā. To apliecina arī Pilsētas domes dokumenti, kur runa bija par tirgiem tieši daudzskaitlī²⁴.

for the renting rights of a «town square in Pig Daugava, on Riga Street, suitable for commerce». This description aligns with the eastern end of the Pig Daugava (alias Market Street) at its intersection with Riga Street.

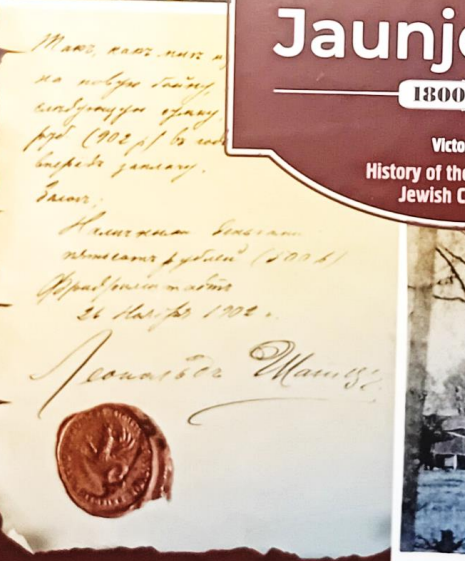
Thus, at different points in history, Friedrichstadt had multiple locations dedicated to trading. There was a Market Square, a Market Street, and another square for commerce on Riga Street. This is supported by documents from the town's Duma, which refer to «markets» in the plural number²⁴.

In the early 20th century, a local activist, Michael Reinfeld, who was a member of the town's Duma and a photographer, published (in the city of Paris !!!) a series of postcards featuring the landmarks of Friedrichstadt. One of these postcards (Fig.4.12.) displays a market square with a fire station. In a photo from the First World War era (Fig.4.13.) we see how the picture has changed with the building's doors torn off their hinges, and the square itself overgrown with weeds.

Interestingly, there was yet another place designated for trading goods in the town, as depicted in another postcard by Reinfeld (Fig.4.14.) under the name of «Fish Market». This photo is the only piece of evidence of a distinct location within the town specifically meant for selling fish, but there is no reason to distrust the local publisher. Although this term may not have been an official designation, it was likely used colloquially by the town's residents.

Let us investigate the possible location of the Fish Market based on the provided image. By closely examining the photo, we can identify two crucial reference points.

Viktors Šats Pilsētas un ebreju kopienas vēsture Jaunjelgava 1800-1911 Victor Shatz History of the Town and its Jewish Community

«Zivju tirgus». Šī fotogrāfija ir vienīgā liecība par to, ka pilsētā pastāvēja atsevišķa vieta zivju tirdzniecībai. Iemesla neuzticēties vietējam izdevējam nav. Tas nozīmē, ka šīs pastkartes publicēšanas laikā šāds nosaukums varbūt bija neoficiāls, taču pilsētnieki to jebkurā gadījumā lietoja.

Pamēģināsim saprast, kur tad šis Zivju tirgus varēja atrasties. Uzmanīgi apskatot attēlu, var atrast divas svarīgas pazīmes.

Pirmā - ielu savstarpējais izvietojums kādrā. Nosauksim ielu, kuras virzienā ir fotografēts, par garenisko ielu.

Att.4.12. Tirgus laukums un ugunsdzēsēju depo līdz 1914. gadam. Skats no ziemeļrietumiem un dienvidaustrumiem

Fig.4.12. The market square and the fire station until 1914. A view from northwest to southeast

Att.4.13. Ugunsdzēsēju depo pēc 1916. gada

Fig.4.13. The fire station after 1916

Att.4.14. Fridrihštate. Zivju tirgus

Fig.4.14 Friedrichstadt. Fish market